

Nr 229.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 29 maj 1911.

— — — — Andra kammaren den 29 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af dels Kungl. Maj:ts propositioner nr 70 med förslag till lag om ändrad lydelse af 1 kap. 2 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom äfvensom om ändringar i och tillägg till 4 kap. samma lag m. m. samt nr 68 med förslag om ändring i och tillägg till grunderna för förvaltningen af vissa kronan tillhöriga vattenfall, dels ock en i anledning af sistnämnda proposition väckt motion.

(Sammansatta lag- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1 och memorial nr 2.)

Till Konungen.

Genom en den 10 februari 1911 dagtecknad proposition, nr 70, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

lag om ändrad lydelse af 1 kap. 2 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom samt om ändringar i och tillägg till 4 kap. samma lag;

lag om tillägg till lagen den 14 juni 1907 om inskrifning af tomträtt samt af fång till sådan rätt;

lag om tillägg till lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt;

Bihang till Riksd. prot. 1911. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 64 Häft. (Nr 229.) 1

lag om ändrad lydelse af 39 § i förordningen den 16 juni 1875
angående inteckning i fast egendom;
lag om ändrad lydelse af 17 kap. 6 § handelsbalken;
lag om ändrad lydelse af 4 § i lagen den 24 maj 1895 angående
hvad till fast egendom är att hänföra;
lag om ändrad lydelse af 90 § konkurslagen;
lag om ändrad lydelse af 14 § i förordningen den 4 mars 1862
om tioårig preskription och om årsstämming; samt
lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 16 juni 1875
angående särskilda protokoll öfver lagfarter, inteckningar och andra
ärenden.

Genom en likaledes den 10 februari 1911 dagtecknad proposition,
nr 68, har Eders Kungl. Maj:t därjämte afgifvit förslag om ändring i
och tillägg till grunderna för förvaltningen af vissa kronan tillhöriga
vattenfall.

Omförmälda proposition, nr 70, har af Riksdagen bifallits.

Hvad angår propositionen nr 68, har Riksdagen, som icke kunnat
i oförändradt skick bifalla denna proposition, i anledning af densamma
jämte en i ämnet väckt motion, för sin del beslutat,

dels att de i 2 § af kungl. kungörelsen den 4 juli 1910 angående
grunder för förvaltningen af vissa kronan tillhöriga vattenfall meddelade
bestämmelser skola utbytas mot följande stadganden:

»2 §.

Där vattenfall, som förvaltas af vattenfallsstyrelsen, icke tagits i
anspråk för kronans räkning, ankomme på Kungl. Maj:t att förordna,
huruvida det må af kronan med eller utan utmål af mark upplåtas åt
annan till nyttjande. Har förordnande meddelats om upplåtelse till nytt-
jande af vattenfallslägenhet, som nu sagts, skall lägenheten i enlighet
med här nedan stadgade grunder genom styrelsens försorg upplåtas på
arrende eller med vattenfallsrätt.»

dels ock att till omförmälda grunder skola fogas följande nya stad-
ganden:

»18 §.

Där vattenfallslägenhet skall upplåtas med vattenfallsrätt, skall hvad
här ofvan i 3—5 och 7—15 samt 17 §§ är föreskrifvet beträffande
arrende äga motsvarande tillämpning; dock att upplåtelse af vattenfall

i obebyggdt skick må, utan hinder af stadgandet i 4 §, ske för en tid af intill sjuttiofem år. Afser sådan upplåtelse längre tid än sextiofem år, äge nyttjanderättshafvaren ej optionsrätt att få vattenfallslägenheten till sig ånyo upplåten, utan vare pliktig att vid utgången af upplåtelse-tiden afträda vattenfallet och utan lösen till kronan afstå de honom tillhöriga, å lägenheten befintliga vattenverksbyggnader äfvensom annan i aftalet angifven, honom tillhörig och å lägenheten befintlig egendom, som erfordras för vattenkraftanläggningens drift. Bestämmelse om hvad sålunda skall gälla skall intagas i upplåtelsehandlingen.

19 §.

I aftal om vattenfallsrätt må kunna stadgas, att vattenfallsstyrelsen äger utse sakkunnig person, som har att på nyttjanderättshafvarens bekostnad å arbetsplatsen kontrollera arbetets utförande och å kronans vägnar godkänna anläggningarna i den mån de utförts eller fullbordats.

I aftalet skall föreskrivas, att, om nyttjanderättshafvaren vid utförande af vattenkraftanläggningen gör större afvikelse från de af vattenfallsstyrelsen godkända ritningarna till anläggningen eller icke ställer sig till efterrättelse de föreskrifter, som af vattenfallsstyrelsen meddelats i och för anläggningens utförande på ändamålsenligt och betryggande sätt, vattenfallsstyrelsen skall äga att låta inställa arbetets vidare fortsättande.

Därest i aftalet stadgas skyldighet för nyttjanderättshafvaren att inom viss föreskrifven tid hafva påbörjat arbetet med vattenfallets bebyggande eller hafva fullbordat anläggningen i dess helhet, må tillika, om särskilda skäl föranleda därtill, i aftalet intagas bestämmelse därom, att nyttjanderättshafvaren, i händelse af väsentlig försummelse i nämnda hänseende, skall, om sådant å kronans vägnar yrkas, anses hafva förverkat vattenfallsrätten och kronan förty vara berättigad att uppsäga aftalet. Innehåller aftalet bestämmelse därom, att upplåten vattenkraft eller däraf framställd energi skall användas för visst angifvet ändamål, och tager nyttjanderättshafvaren för annat ändamål än sålunda förutsatts vattenkraften eller energien i anspråk till sådan omfattning, att det ursprungliga ändamålet eftersättes, skall, om förbehåll därom skett i aftalet, kronan jämväl kunna påfordra, att vattenfallsrätten skall vara förverkad och förty äga uppsäga aftalet. Har ej uppsägning skett inom ett år efter det anledning därtill efter ty nyss är sagdt för hvarje fall yppades, äger kronan sedermera ej åberopa nyttjanderättshafvarens försummelse i nu nämndt hänseende såsom grund för hans skiljande från vattenfallsrätten.

aftalet må kunna stadgas skyldighet för nyttjanderättshafvaren att i fråga om tillhandahållande af vattenkraft eller däraf framställd energi vara underkastad de villkor, som i sådant hänseende kunna varda af Kungl. Maj:t i allmänhet stadgade.

20 §.

Vattenfallsrätt må icke utan Konungens tillstånd upplåtas eller öfverlåtas till annan än i Sverige bosatt svensk medborgare eller handelsbolag, hvars samtliga medlemmar äro svenska medborgare, bosatta här i riket, eller aktiebolag, hvars bolagsordning föreskrifver, dels att aktie icke må utan Konungens tillstånd tecknas af eller öfverlåtas å andra än i Sverige bosatta svenska medborgare, dels att ändring i bolagsordningen i detta hänseende icke är giltig, med mindre Konungen till ändringen lämnat medgifvande.»

Stockholm den 29 maj 1911.

Med undersåtlig vördnad.
